

מדינת ישראל
משרד החינוך

ראמ"ה
הרשות הארצית
למדידה והערכה בחינוך

מנהל החינוך הדתי

מבחן בתורה (ספר דברים)

חלקים ב, ג
כיתה ו | פנימי

שם התלמיד/ה: _____

הכיתה: _____

134-TORA-019-6-SOF-pnimi

134

134-06-06-01-01-018-019-05

לפניכם חלקים ב, ג במבחן בתורה (ספר דברים).

- בחלקים האלה יש להשתמש בחומש ובפירוש רש"י.
- קראו את ההוראות בעיון וענו על השאלות בתשומת לב.
- לרשותכם **80 דקות**, אך אם תזדקקו לזמן נוסף בקשו מהמורה.

בהצלחה!

חלק ב' התורה ומשמעותה

ספר דברים

1.

ספר דברים נקרא גם "משנה תורה".

מדוע הוא נקרא כך?

מינוי שופטים

2.

פרק א', פסוקים י"ג-ט"ו

א. לפי אֵילו מילים בפסוקים י"ג-ט"ו מבינים ששופטים צריכים להיות מוכָּרִים לציבור?

ב. כתבו עוד תכונה הנדרשת משופטים לפי פסוקים י"ג-ט"ו.

מדוע חשוב שתהיה לשופטים התכונה שכתבתם?

משה רבנו

3.

א. מה היה תפקידו העיקרי של משה רבנו לפי פרק ד', פסוק א' ופסוק י"ד?

ב. כתבו עוד תפקיד של משה רבנו.

רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך

4.

פרק ד', פסוקים ט'-י"ג

לפי פסוקים ט'-י"ג, את מי או את מה אסור לעם ישראל לשכוח?

- 1 ☐ את משה רבנו
- 2 ☐ את יציאת מצרים
- 3 ☐ את מעמד הר סיני
- 4 ☐ את הצורך לשמור על נפשם

עשרת הדיברות

5.

פרק ה', פסוקים ו'-י"ח

א. המצווה הראשונה בעשרת הדיברות היא "אֲנֹכִי ה' אֵלֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים".
הסבירו את המצווה בלשונכם.

ב. צטטו שתי מצוות שבין אדם לחברו מפסוקים ו'-י"ח.

1.

2.

כי כאשר יִסֵּר אִישׁ אֶת בְּנוֹ ה' אֶל־לִקְיָד מִיִּסְרָד

6.

פרק ח', פסוק ה'

בדבריו לעם ישראל משה רבנו משווה בין הייסורים שה' מייסר את עם ישראל במדבר ובין הייסורים שאב מייסר את בנו. הסבירו מה רצה משה רבנו לומר לעם ישראל בעזרת ההשוואה הזאת.

הזכות על ארץ ישראל

7.

פרק ט', פסוקים ד'-ה'

א. בפסוק ד' ובפסוק ה' כתובות המילים "ברשעת הגויים האלה". מי הם הגויים האלה?

ב. לפי פסוקים ד'-ה', מדוע יִרְשׁ עם ישראל את הארץ מידי יושביה? כתבו את שתי הסיבות **בלשונכם**.

1.

2.

8. התרחקות מעבודה זרה

פרק י"ג

בפרק הזה משה רבנו מזהיר את עם ישראל מפני שלושה מסיתים לעבודה זרה.
מי הם המסיתים לעבודה זרה?

- לפי פסוקים ב'-ו': _____
- לפי פסוקים ז'-י"ב: _____
- לפי פסוקים י"ג-י"ט: _____

9. דין בן בכור

פרק כ"א, פסוקים ט"ו-י"ז

א. איזו זכות מיוחדת התורה מעניקה לבן בכור?

ב. בפסוק ט"ז כתוב: "... לא יוכל לְבַכֵּר אֶת בֶּן הָאֵהוּבָה עַל פְּנֵי בֶן הַשְּׁנוּאָה הַבֵּכֹר."
מה פירוש המילה "לְבַכֵּר"?

פרק כ"ב, פסוק ח'

א. כתבו בלשונכם מה הוא הטעם לקיום "מצוות מעקה".

ב. כתבו דוגמה לקיום "מצוות מעקה" בחיי היום-יום.

הביאו דוגמה השונה מבניית מעקה.

פרק כ"ד, פסוקים י"ד-ט"ו

א. כתבו בלשונכם את המצווה שבפסוק ט"ו.

ב. בפסוק ט"ו כתוב: "... וְאֵלָיו הוּא נֹשֵׂא אֶת נַפְשׁוֹ..."

הסבירו את המשפט הזה בלשונכם.

היחס לגר, ליתום ולאלמנה

12.

פרק כ"ד, פסוקים י"ט-כ"ב

א. כתבו בלשונכם מה היא מצוות "שכחה".

ב. איזה ערך התורה מבקשת ללמד אותנו באמצעות המצוות שבפסוקים י"ט-כ"ב?

זכור את אשר עשה לך עמלק

13.

פרק כ"ה, פסוקים י"ז-י"ט

א. אנו מצווים לזכור את מה שעשה עמלק לישראל.

הסבירו בלשונכם מה עשה עמלק.

ב. כיצד מקיימים בימינו את המצווה "זכור את אשר עשה לך עמלק"?

מצוות הבאת ביכורים

14.

לפניכם קטע העוסק במצוות הבאת ביכורים.

כתבו את המילים החסרות בקטע.

לנפתלי מטעים של עצי פרי שונים. הפירות במטעים שלו הבשילו, והוא מתכוון לקיים את מצוות הבאת ביכורים. לשם כך נפתלי קוטף את הפירות ה _____ (1) שגדלו על העצים. הוא אינו קוטף את כל סוגי הפירות, אלא רק פירות מ _____ (2).

את הפירות שהוא קוטף ישים נפתלי בסלסילה הנקראת בתורה _____, (3) ולאחר מכן הוא ייקח אותה ל _____ (4). שם הוא ימסור אותה לידי _____ (5).

בְּכַל לְבַבְךָ וּבְכַל נַפְשְׁךָ

15.

פרק כ"ו, פסוק ט"ז

בפסוק ט"ז כתוב: "היום הזה ה' אֱלֹהֶיךָ מְצִינְךָ לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֲקִים הָאֵלֶּה וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים וְשִׁמְרָתָּ וְעֲשִׂיתָ אוֹתָם בְּכָל לְבַבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ." באיזו מצווה בספר דברים כתובות המילים "בְּכָל לְבַבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ"?

לפניכם רשימה של מצוות ורשימה של פסוקים.

כתבו ליד כל מצווה את המספר של הפסוק המתאים לה.

המצוות	הפסוקים
דוגמה 4 עיר מקלט	1. "שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל זְכוּרָךְ..." (פרק ט"ז, פסוק ט"ז)
ספירת העומר	2. "לֹא תַחֲסֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ." (פרק כ"ה, פסוק ד')
עלייה לרגל	3. "גְּדָלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל אֲרֵבַע כְּנָפֹת כְּסוּתָךְ..." (פרק כ"ב, פסוק י"ב)
מצוות ציצית	4. דוגמה "אִזּוּ יִבְדִּיל מִשָּׁה שְׁלֹשׁ עָרִים [...] לָקֵס שָׁמָּה רוֹצֵחַ אָשֵׁר יִרְצַח אֶת יָעִהוּ בְּבָלִי דַעַת..." (פרק ד', פסוקים מ"א-מ"ב)
איסור לבישת בגד העשוי צמר ופשתן	5. "שִׁבְעָה שִׁבְעָת תִּסְפָּר לָךְ..." (פרק ט"ז, פסוק ט')
צער בעלי חיים	6. "לֹא תִלְבֹּשׁ שַׁעֲטָנִי..." (פרק כ"ב, פסוק י"א)

חלק ג פירושי רש"י לתורה

בפרק א', פסוק א' כתוב: "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן..."

על פסוק א' אומר רש"י:

"אלו הוכיח מקצתו, היו אלו שבפשוט אומרים: אתם הייתם שומעים מִבֶּן עֶמְרָם ולא השיבותם דבר מִכָּד וְכָד! אלו היינו שם היינו משיבין אותו. לָכֵן כְּנִסֶּם כָּלָם וְאָמַר לָהֶם: הֲרִי כָלְכֶם כָּאֵן, כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ תְּשׁוּבָה – יָשִׁיב."

א. איזו מילה בפסוק רש"י מסביר?

ב. לפי הפירוש הזה של רש"י, מה אנו למדים ממשנה רבנו?

בפרק כ', פסוק ד' כתוב: "כִּי ה' אֶל־לִקְיֶכֶם הֶהָלַךְ: עֲמַכֶּם לְהַלְחֵם לָכֶם עִם אֲיִבֵיכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם."

בפירושו לפסוק הזה אומר רש"י:

"הם באים בנצחוננו של בשר ודם ואתם באים בנצחוננו של מקום. פלשתים באו בנצחוננו של גלית, מה היה סופו? נפל ונפלו עמו."

א. למי מתכוון רש"י במילה "הם"?

ב. לשם מה מזכיר רש"י את סיפור ניצחוננו של דוד את גלית?

א. בפרק כ"ב, פסוק ד' כתוב: "לא תראה את חמור אֶחֶיד או שורו נָפְלִים בְּדֶרֶךְ;

וְהִתְעַלְמָתָּ מֵהֶם הֵקֵם תִּקִּים עִמּוֹ."

בפירושו לפסוק הזה אומר רש"י:

"הֵקֵם תִּקִּים. זו טְעִינָה, לְהִטְעִין מִשָּׂאוֹ שֶׁנֶּפֶל מֵעָלָיו. עִמּוֹ. עִם בְּעָלָיו, אֲבָל אִם הָלַךְ;

וַיֵּשֶׁב לוֹ וְאָמַר לוֹ: הוֹאִיל וְעָלִידָה הַמָּצוּה, אִם רָצִיתָ לְטַעוֹן טַעוֹן, פְּטוֹר."

התבוננו באיורים שלפניכם.

מה הוא הדין החל על עובר האורח שבכל איור לפי פירושו של רש"י?

הסבירו את תשובתכם.

איור 2

הדין:

ההסבר:

איור 1

הדין:

ההסבר:

ב. מאיזו מילה בפסוק ד' לומד רש"י את פירושו?

פרק כ"ג, פסוק כ'

א. בפרק כ"ג, פסוק כ' כתוב: "לא תשיך לאחידך נשך כסף נשך אכל נשך כל דבר אשר ישך." הסבירו את האיסור שבפסוק הזה.

ב. בפירושו לפסוק כ' אומר רש"י:

'אזהרה ללוה, שלא יתן רבית למלוה. ואחר כך אזהרה למלוה: "את כסףך לא תתן לו בנשך".'

לפי פירושו של רש"י, על מי חל האיסור?

- 1 ☐ רק על הלוה
- 2 ☐ רק על המלוה
- 3 ☐ גם על הלוה וגם על המלוה

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.

134-TORA-019-6-SOF-pnmi

134

134-06-06-01-01-01-018-019-05

מבחן פנימי 134 בתורה (ספר דברים) לכיתה ו